

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 32.

Vtorik 22. Maliga travna

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petek. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blazniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četert leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

18. aprila 1851 je bil XV. del, III. tečaj deželnega zakonika in vladnega lista izdan in razposlan, ki zapopade:

Raspiz c. k. krajskiga poglavarja od 1. Januarja 1851. Navod za upravljanje županijske lastnine.

Danes bo XV. del III. tečaj 1851 deželnega zakonika in vladnega lista za Krajnsko izdan in razposlan.

Zapopade pod

Št. 72. Raspiz c. k. deželnega poglavarstva za Krajnsko od 1. januarja 1851, vodila za oskerbovanje občinske lastnine.

Ljubljana 18. aprila 1851.

Od c. k. vredništva deželnega zakonika in vladnega lista za Krajnsko.

15. aprila 1851 bo v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju XXV. del občnega državnega zakonika in vladnega lista od leta 1851 in sicer za zdaj v edino-nemškem izdanju izdan in razposlan.

Zapopade pod

Št. 84. Cesarski patent od 11. aprila 1851, po katerem se ravnanje sodniških gospod za vpeljavo patenta od 25. septembra 1850 glede istinske odškodnine za prejeme po odvezi zemljiš dvignjene, naznani.

Dunaj 15. aprila 1851.

Od c. k. vredništva občnega državnega zakonika in vladnega lista.

17. aprila 1851 bo v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju XXVI. in XXVII. del občnega državnega zakonika in vladnega lista od leta 1851 in sicer XXVI. del za zdaj v edino-nemškem in v talijansko-nemškem dvojnem izdanju, XXVII. del pa v edino-nemškem izdanju izdan in razposlan.

XXVI. del zapopade pod

Št. 85. Cesarski patent od 11. aprila 1851 glede vpeljave dohodkinega davka v lombardo-beneškem kraljestvu za leto 1851.

S tem delom vred se bo tudi sedmi dokladni del izdal, ki zapopade naj ponižniše prednašanje k omenjenemu patentu.

XXVII. del zapopade pod

Št. 86. Cesarski patent od 11. aprila 1851, s katerim se zapovedo za Tirolsko in Vorarlbersko kronovino vodila glede odrajtovanja odškodnine isting za vse prejemšine, ki so po zemljišni odvezi za dvignjene ali odškodovavne spoznane, kakor tudi način, kako mora zaveznik istingo izplačati.

Št. 87. Cesarski patent od 11. aprila 1851, po katerem se za Tirolsko in Vorarlbersko ravnanje gospodk glede odškodovanja isting za tiste prejemšine vred, ki se imajo po zemljišni odvezi dvignuti ali pa odškodovati.

Št. 88. Cesarski patent od 11. aprila 1851, veljaven za Avstrijsko pod in nad Anizo, za Solnograško, Tirolsko, Česko, Moravsko, Silesko, štajarsko, Koroško, Krajnsko, Istrijsko, potem za Gorico in Gradiško, po k-

rem se zapove za vladno leto 1852 pobrati 5 percentni dotatek k vsim direktnim davkom, da se potrebni deželni pripomočki za izpeljavo zemljišne odveze skupej spravijo.

S tem delam se bo tudi k št. 86 in 87 spadajoči dokladni del izdal.

Dunaj 17. aprila 1851.

Od c. k. vredništva občnega državnega zakonika in vladnega lista.

18. aprila 1851 bo v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju XXVIII. in XXIX. del občnega državnega zakonika in vladnega lista in sicer v edino-nemškem kakor tudi v vsih devetih dvojnih izdanjih izdan in razposlan.

XXVIII. del zapopade pod

Št. 89. Cesarski patent od 12. marca 1851, zadevajoč izpeljavo zemljišne odveze v okraju nekdanje svobodne Krakavske države.

Št. 90. Cesarski ukaz od 19. marca 1851 glede vredjenja plače na višjih šolah in kirurških učilišnih napravah.

Št. 91. Ukaz ministra pravosodja od 6. aprila 1851 glede rabe §. §. 41, 43, 165, 166 in 265 kazenskega reda pri vojaških osebah.

S tem delom vred se bo tudi deveti dokladni del izdal, ki zapopade naj ponižniše prednašanje k omenjenemu cesarskemu patentu.

XXIX. del zapopade pod

Št. 92. Cesarski patent od 13. aprila 1851, s katerim se vredba za državno svetovavstvo razglasi.

Ob enem se bo tudi deseti dokladni del izdal z naj ponižnim prednašanjem k temu patentu.

Dunaj 17. aprila 1851.

Od c. k. vredništva občnega državnega zakonika in vladnega lista.

Nevradni del.

Društvo za jugoslavensko povestnico.

Kako slaba je pač tanjka šiba; otrok jo brez težabe zvijé, prepogne, zlomi! Zvezaj jih več skupaj v butarco, se ti bodo tudi zdaj vpognile, zlomile? Zastonj si boš prizadeval, zastonj poskuševal svojo moč, nič ne bodeš opravil. Kar pa velja od zjedinjenja natornih moči koliko bolj se mora terditi to od človeške moči, kjer se telesne in dušne moči v roko sežejo. Človek sam na sebi je slaba stvar, ki zamore le malo storiti, ako se pa njih več v izpeljavo enega namena združi, postane ta družba močna in terdna, nje moč se vedno razšira in rase zadobi spoštovanje in veljavo. Sovražniki se je boje in ji zavolj tega zadržkov ne stavijo, ker vedo, da jih bo premagala in se le k večji moči zrasla; prijatli ji podajo podporno roko, se povsod, kjer je treba, zanjo potegnejo. To resnico dobro spoznav, se je v poslednjih letih mnogo društev ustanovilo, katerih namen je, za povzdigo narodne veljave in blagostanosti skerbeti, ali sapušnim vdovam in sirotam, ranjenim vojakom in drugim, ktere

je kaka nesreča zadela, ljubeznjivo v pomoč priskočiti. Eno naj važniših je gotovo društvo za „Jugoslavensko povestnico.“ Ustanovilo se je v Zagrebu še le preteklega leta, vendar že na tako terdni podlagi stoji, kakor le malo katero drugo; peča se, kakor že njegovo ime kaže, z zgodovino jugoslavenskega naroda, z zgodovino, ki je tako bogata, tako važna in vendar v debeli tmini zavita!

Nadjamo se, da nas ne bode nobeden panslavizma dolžil, ako govorimo o društvu, kterega naloga je, jugoslavenski narod podučiti v tem, kaj da so njegovi dedi slavnega storili, kako se zunajnemu sovražniku branili, kako notrajne zadeve vravnovali, kaj je bil, njih narodni ponos, kake šege, navade in nrave so imeli, kako je njih um, njih orožje slavelo, kako so zmagani in podjarmeni bili. — Ako je prav in koristno, da človek sam sebe pozna, bi tudi gotovo napčno bilo, narodu zavest svojega dušnega in telesnega življenja kratiti; kdor bi to storil, bi narod ubijal. Omika in izobraženost je prva, je druga potreba za narod, ako hoče blagostanost doseči, zato se pa tudi rodoljubi po vsih deželah tako marljivo trudijo in prizadevajo svoj narod izobraziti; izobraženost je geslo danasnega časa. Zgodovina je pa terdna podlaga izobraženosti, brez nje je poslednja nemogoča. Ker je tedaj zgodovinoznanstvo tako važna, tako imenitna reč, kdo bi ne spoznal hvalevredno prizadevanje zgodovinskega društva. Da pa zamore tako društvo svojo nalogo, svoj namen popolnoma doveršiti, je prva potreba, da ima mnogo dušnih in materielnih moči, je treba, da ima po celem Jugoslavenskem ude, je treba, da se na vse jugoslavenske kraje z enako pazljivostjo ozera, je treba da ga vlada spozna in podpera, da mu umni učeni možje z besedo in djanjem na roko gredo. Da pa društvo dušno moč zadobi, mora v svoji sredi imeti tako moče, ki so v zgodovini zlo zvedeni, ker bi bilo brez tega društvo mertvo. Društvo za jugoslavensko povestnico zares tudi šteje naj slavnije moče med svoje ude, neomenimo tukaj pravih udov iz Horvaškega, le na nektare častne ude, ki so obljubili društvu podperati, pokažemo: Hammer-Purgstall, predsednik dunajske akademije, slavni zgodovinar ozmanskega carstva; Palacki, Šafařík, Wocel, Hanka, Kollar itd. naj bolj učeni Čehi; Robert Ciprien, slavni Francoz, ki je v slavenstvu tako imenitne spise v tisk dal itd. so častni udi društva; dušne moči tedaj društvu ne pomanjkuj. Zraven dušne moči je pa tudi materielne potreba, da zamore društvo na terdnih nogah stati in svoje znanosti po tisku med ljudstvo razširovati. To pa tirja obilno podpornikov. Že v teh malih dneh, od kar se je ustanovilo, si je društvo mnogo sočutja pridobilo po celem Jugoslavenskem in tudi po drugih krajih; to nam že to kaže, da mnogo prvih avstrijskih časopisov tolikrat o tem društvu piše in njegove sklepe naznanjuje, udov že obilo šteje. Stopimo tudi mi, Slovenci, v kolo društva, ker, saj se ono tudi za našo dogodivščino trudi; 2 goldinarja na

leto in prvo leto 1 gold. vpisnine bo gotovo tudi med nami zamogel marsikdo brez svoje škode v občni prid obrniti, to toliko lažje, ker bo zraven kakor ud društva tudi družtvene letnike (letopise) brez plačila dobival; nadjamo se, da bode mnogo Slovencev to sorilo, ker je potreba, da ima društvo na celem Jugoslavenskem ude in to posebno zavolj tega, da se zamore toliko bolj na vse jugoslavenske kraje ozerati. Društvo mora, ako hoče svoj namen doseči z enako pazljivim očesom kakor na Hervaško, se ozerati na Serbsko, v Dalmacio, v Bosno in na Slovensko; zavolj tega bi bilo pa tudi gotovo prav, da bi sostavke v svoj letnik jemalo v ilirskem, serbskem in slovenskem jeziku, kakor mu bodo poslani. S tem ne bode samo vsih Jugoslavencov bolj spodbudilo, temuč ono zamore po našem mnenju tudi na tako vižo mnogo pripomoči k edinemu jugoslavenskemu književnemu jeziku; in to bi bila zopet druga velika zasluga tega društva; naj društvo blagovoli to osebno mnenje prevdariti. Zraven vsega tega pa vživa društvo tudi zaupanje vlade, ki ga je obljubila po moči podperati; svitli ban mu je svojo podporno roko podal, ono stoji neposredno s Petrograškim arhiološki in z družimi imenitnimi društvi in osebami v zvezi in ima mnogo drugih pomočkov, ki mu veliko in slavno prihodnost obetajo. Ako vse to prevdarimo, menimo, da bi ne bilo napčno, ako bi druge jugoslavenske že obstoječe društva se z Zagrebškim zjediniše; n. pr. ljubljansko zgodovinsko društvo, ki bolj životari, kakor živi, od kterega se komaj v Ljubljani ve, da obstoji, ki nima ne obilne podpore, ne dovoljnih potrebnih pripomočkov, ki je v svoji podlagi trohlyeno, v osnovi zastarano; že to gre zlo navskriž, da se peča s slovensko dogodivščino v nemškem jeziku, kar se že s pravim zapopadkom zgodovine ne more nikakor vjemati. To pa je le naše osebno mnenje, kterega nikomur ne vrivamo, vendar pa želimo, da bi se nekoliko prevdarilo in domorodce pokličemo, pristopiti k društvu jugoslavenske povestnice, ker smo prepričani, da le ono, ako svoj poklic, kar ni dvomiti, prav zapopade, zamore, če obilno dušno in materjelno podporo najde, svojo veliko in težavno nalogo, dostojno in vredno izpeljati.

Fr. Cegnar.

Deržavno svetovavstvo.

Deržavni zakonik prinese sila važen cesarski patent, po kterem se na predlog ministerkega svetovavstva osnova za deržavno svetovavstvo naznani. Naj važniše odločbe njegove so sledeče: Deržavno svetovavstvo je neposredno vladarju podverženo in stoji z ministerstvom na enaki stopnji. Njegov poklic je svet; pri vsaki postavi, predenj se razglasi, se bo za mnenje prašal in to se bo pri naznanovanju postav razglasilo. Tudi pri drugih priložnostih se zamore deržavno svetovavstvo ali od cesarja ali od ministerstva za svet poprašati. Sam se ne sme nepoklican v postave vtikati; vendar ima pravico, na pomanjkljivost obstoječih postav opomniti. Deržavne svetovavce izvoli cesar, in le takrat se jim sme stopnja vzeti, ako zbor to sklene. Pri izvolitvi se bo na razne kraje deržave gledalo. Za začasne svetovavce se zamorejo v natanjko razmotrenje postav, možni iz vsih stanov poklicati, ki so skušeni, učeni in previdni. Čas, ko se taki svetovavci skupej pokličejo, odloči cesar. Predsednik deržavnega svetovavstva je prvi za predsednikom ministerstva. Deržavni svetovavci stoji na tiste stopnji kakor deželni poglavarji. Ministersko svetovavstvo sme predsednika ali druge ude deržavnega svetovavstva k pogovorom poklicati, ki pa nimajo pravice glasovati. Tudi

ministri se zamorejo k posvetovanju deržavnega svetovavstva poklicati, to pa se mora s porazumljenjem obeh predsednikov zgoditi. Deržavni svetovavci ne smejo imeti kake druge deržavne službe. Pogovori deržavnega svetovavstva niso očitni. Stanovitni udi kakor predsednik deržavnega svetovavstva prisežejo pred cesarjem; začasni udi pa morajo predsedniku obljubiti, da bodo o vradnih skrivnostih molčali. Naslov „deržavni svetovavec“ se nikdar ne more samo za častnega podeliti.

Sledeči so bili od njegovega veličanstva že v deržavno svetovavstvo izvoljeni: Franc od *Krieg-Hochfelder*, nekdanji namestnik predsednika deželnega poglavarstva v Galiciji; Ladislav *Szózyenyi* od *Magyar Szózen*, Franc grof *Zichy*; Anton *Salvotti* vitez od *Eichenkraft*; Andrej vitez od *Baumgartner*; Franc od *Buol-Bernburg*; Hugo Karl knez in grof od *Salm-Reiferscheid-Krautheim*; Norbert od *Purkart* nekdanji c. k. deržavni svetovavec.

Austrijansko cesarstvo.

Krajnska.

Iz Celjovca se v „*Südsl. Ztg.*“ piše 9. aprila: Te dni je slavni odbor slovenskega društva v Ljubljani tistih 40 gold. sem poslal, ktere je odbor slavenskega bala na Dunaju iz čistega zneska za literarne namene za koroške Slovence odločil. Od teh 40 gold. se bo polovica obrnula za nakupovanje slovenskih bukev na tukajšnjem gimnaziju, druga polovica pa za kolikor mogoče ceno izdajo „Slovenskih običajev.“ — Učenci tukajšnjega gimnazija zlo radi berejo in to tirja pripravne slovenske bukve pomnožiti. „Slovenski običaji“ obljubijo slovenskemu narodu lep in obilni sad.

* Na Krajnskem sta 2 gimnazija; eden posvetni v Ljubljani in eden duhovski v Novem mestu. Djakov je 571 katolčanov.

Koroško.

Na Koroškem sta 2 gimnazija in sicer oba duhovska v Celjovcu in pri svetem Pavlu. Djakov je 332 katolčanov in 1 evangelčan.

Primorska.

Terst. V Terstu so une dni zlo za nekim kmetom ljudje gledali, ki je po ulicah hodil v medvedovo kožo zavit. Medveda je pet milj od Tersta ustrelil, ga oderl in tako kožo v Terst na prodaj prinesel.

Avstrijanska.

Pri poštni vradni na Dunaju se na pošto čez dan 18,000 in po noči 12,000 časopisnih iztisov da, toraj vsih skupej na dan 30,000. Razun tega razpošlje ta pošta na dan 500 pisemskih zvezkov; ako ima vsak zvezek 30 pisem, je pisem skupej 15,000, ako se potem še pisma, ki od drugih krajev pridejo, kakor tudi zunajni časopisi prištejejo, se zamore misliti, koliko da vse skupej znese.

* Gerški kralj Oto ima o Velikinoči na Dunaj priti.

* Na spodnjem Avstrijanskem je 9 duhovskih gimnazijev. Djakov je 1851 katolčanov, 6 gerkov, 14 evangelčanov, 104 judov.

Na zgornjem Avstrijanskem sta dva gimnazija, oba duhovska. Djakov je 588 katolških in 2 evangelška.

* Avstrijansko cesarstvo dobiva med vsimi evropejskimi deržavami naj več zlata, namreč na leto za 603,000 cekinov. Naj več se ga dobi na Sedmograškem in Ogorskem. Na Sedmograškem ga išejo po pesku v vodah Maroš, Aranyoš, Körös in Samoš, naj bolj pa v Olahpianu; na Ogorskem pa v rečici Nery pri Beli cerkvi, kjer so pred nekoliko leti dobili kos, ki je bil 62 cekinov vredin.

* „*Wiener Ztg.*“ naznani cesarski patent od 11. aprila, v kterem se izreče, da hoče deržava storjeno obljubo pri odvezi zemljiš

spolniti. Od 1. novembra t. l. se bo namreč v kronovinah na Avstrijanskem pod in nad Anizo, Solnograškem, Tiroliskem, Českem, Moravskem, Sileskem, Štajarskem, Koroškem, Krajnskem, Istrijanskem, Goriškem in Gradiškanskim k direktnim davkom še 5 procentov moralo določiti. Ta snesek bo tedaj za odškodnine v pozameznih kronovinah namenjen. Pobirali bodo ti davek dačni vradni in ga vodstvom zakladov zemljišne odveze izročevali.

* Zadeve ljudskih šol po deržavi dobro spoznati, se je ministerstvo uka, kakor se čuje, namenilo, komisije sestaviti, ki bodo po kronovinah hodile in stanje šol netanjko popisale, potem pripomočke občin preiskale, da se zve, kaj zamore občine iz lastnega premoženja za šole in učitelje storiti.

* „*Hamburger-Correspondenz*“ piše, da bo knez Metternich kohec mesca aprila na Dunaj prišel in se na svoje posestva podal.

* Govori se, da so postave za obsedni stan dokončane in da se bo obsedni stan nehal, ko se bodo razglasile.

* Spet se pri vladi pogovarjajo, kako bi se dala cena soli znižati, kar se bo, kakor se sliši, tudi godilo.

* Baron Haynau je namenul spominke svojega življenja v tisk dati. Ko je bil poslednjič na Dunaju, se je pogovoril z nekim pisateljem in nekdanjim vrednikom, ki mu bo pomagal delo dokončati.

Štajarska.

Na Štajarskem je 5 gimnazijev in sicer trije posvetni, v Mariboru, Celju in Judenburgu, dva duhovska, v Gradcu in Šent-Lambertu. Djakov je 1060 katolčanov, 7 gerkov, 1 evangelčan in 1 anglikan.

Tirolska.

Na Tirolskem je 8 gimnazijev in sicer deloma z posvetnimi, deloma z duhovskimi profesorji postavljeni. Djakov je 2027 katolčanov in 2 juda.

Moravska.

Na Moravskem je 8. gimnazijev; štirje so posvetni in ravno toliko je duhovskih. Djakov je katolčanov 2046, evangelčanov 9, judov 138.

Česka.

Kralj gerški Oto je 14. t. m. v Prag prišel, se je pa še tisti dan v Draždane povrnul. Zlo se govori, da se ne misli več na Gerško podati.

Na Českem je 22 gimnazijev, posvetnih 8 (Staromestni in Malostranski v Pragi. V Kraljevem Gradcu, v Jičinu, v Chebu, v Indřichovem Gradcu, v Lutomeřicich) in duhovskih 14. Djakov je na vsih katolških gimnazijih 5724, evangelških 23 in judovskih 391.

Horvaška.

Omer paša je poslal poslanca Fuad Efendi-a v Zagrebo. Koj popoldne se je k banu Jelačiću podal.

* V Varazdinu se je spet za zaklad narodnega glediša 50 goldinarjev zbralo; mestna občina je dala 25 gold.

Ogerska.

Ker so večidel že vradniki c. k. deželnega ogerskega poglavarstva prisegli, toraj je deželno poglavarstvo 10. t. m. svojo delavnost pričelo.

* Težave, ki se pri vravnavi Ogerskega, posebno Vojvodine stavijo, bi znale ministerstvo primorati, zadeve Ogerskega na novo dobro pretehtati.

* K nekemu madjarskemu kmetu v Piliš pride pred nekterimi dnevi ciganka in mu pripoveduje, da je pod podom njegove hiše srebro in zlato zakopano. Ona se ponudi zaklad dvig-

nuti, in tirja, da jo mora kmet vse vbogati, kar bo hotla. Kmalo mu tudi pokaže sreberno dvajsetico in dva rumenjaka. Potem pa pravi, da ji je le takrat mogoče, zaklad dvignuti, ako ji denarja da. Mož ji da 18 goldinarjev in dobro jesti in piti in zraven je še 4 dni s svojo ženo na golih tleh klečal in molil, da bi bil zaklad dobil. Zgodaj zjutraj na peto jutro je ciganka zginula. Kmet se toraj pritoži pri komisarju in prosi, da bi ciganko primoral še dalej kopati.

Solnograška.

Na Solnograškem je 1 gimnazij in sicer duhovski. Djakov je 310 katolčanov.

Galicija.

V Galiciji in Vladimiriji je 13. gimnazijev in sicer 1 duhovski in 12 posvetnih. Djakov je 2986 katolčanov, 1312 gerkov, 17 evangelčanov, 258 judov, 21 armenskokatolčanov.

V Bukovini je eden posvetni gimnazij. Djakov je 160 katolčanov, 279 gerkov, 6 evangelčanov, 19 judov, 18 armenskih katolčanov.

Sedmograško.

Kupčijska in obertnijska zbornica v Kronstadtu je v seji 1. t. m. sklenila sledeče dopis ministru kupčije poslati:

Prevzvišenost!

Velike poprave v kupčijstvu in obertnijstvu, od njegoviga veličanstva, našega najmilostljivejšega gospoda in cesarja skušenosti Vaše prevzvišenosti izročene, so napravo kupčijskih in obertnijskih zbornic v življenje poklicale. Kupčijskih in obertnijski svet vidi v tej napravi poročstvo, da se velike prenarredbe ne bodo zgodilo brez popraše zvedenih mož, da se opravila ne bodo godile brez ozira na mnenje tacih mož.

Za resnico, velike prizadeve vlade morajo namen doseči, ako se tako odkritoserčno za mnenje tistih poprašujejo, katerim je reč naj bolj na sercu.

Dovalite, prevzvišenost, tej kupčijski in obertnijski zbornici izreči, da Vas stvarnika teh tako važnih poprav v deržavnem vladanju globoko časti in spoštuje.

V imenu tistih, ki so to kupčijsko in obertnijsko zbornico zvolili, ki je na poklic Vaše prevzvišenosti svoje predstojnike, predsednika in njegovega namestnika zadobila in s tem v popolno veljavo stopila, se Vam zbornica serčno zahvali za napravo kupčijske in obertnijske zbornice, ktera naloga je skerbeti za prihodnji blagor deržave in pozameznih kronovin.

Avstrijska deržava se bliža novej dobi, naj krasnišemu razvitju tisučletne moči in zakladov. V zavarovani prihodnjosti mogočne in velike deržave ki zavolj kupčije in obertnije sluje, se bo ime moža, ki je temelj postavil k taki prihodnjosti, z zlatimi čerkami svetilo.

Veliki nameni Vaše prevzvišenosti, tako naglo in djansko začeti in končani, bodo gotovo naj lepši sad rodili.

Ponižno podpisana kupčijska in obertnijska zbornica za okrožje Kronstadta, zastopnica kupčije in obertnije več kakor enega milijona ljudi, je v svoji današnji seji enoglasno sklenila, Vaši prevzvišenosti svojo čiščenje in zahvalo izreči.

Kupčijska in obertnijska zbornica terdno upa, da bo Vaša prevzvišenost to sočutje dobrovoljno sprejela.

Kronstadt, 1. aprila 1851.

Od kupčijske in obertnijske zbornice v Kronstadtu.

Lombardo-beneško kraljestvo.

Dohodkini davek se bo tudi v lombardo-beneškem kraljestvu vpeljal. Zadevajoči c. k. patent se že tiska.

* Tergovca Fontanella Giacomo so 6. t. m. v Ogori zaperli, ker je po končani pridigi na

prižnico stopil in o politiki začel pridigovati.

3. in 4. t. m. so bili v Ohio bello štirje cestni roparji po stojni sodbi ustreljeni, dva sta bila po 20 let v ječo obsojena eden na 15 in eden na 10 let. — V Siesi pa je bilo pet cestnih roparjev ustreljenih, dva pa na 20 let v ječo obsojena.

Tuje dežele.

Bosna.

Iz bosniške meje se piše 10. aprila v Reichszeitung sledeče:

Vstajniške trume so še enkrat poskusile se pri Kozarcu ustaviti, kjer so bili pa popolnoma razgnani. Oni so pa namenili na Sani se na vsako vižo braniti. Zbirajo se v Bihaću, kjer so se poslednje dni dan na dan posvetovali. Glava je znani Kedić. Namenili so Ključ posesti, kjer bi se zamogli na planjavi med Sano in Verbasom še kake dni deržati. Med tem pa pritiska Omer paša od ene strani skoz Pridor in Skenderbeg skoz Petrovac. Terdovratni vstajniki so sklenili, ako se bodo morali umaknuti, kar se bo gotovo zgodilo, se v Bihaću za življenje in smert ustaviti. Le predobro spoznajo, da, ako so Bihać zgubili, so vse zgubili. Toraj vse store, prebivavce zdražiti. V Bihaću se je povelje dalo, ko se je zvedilo, da Skenderbeg skoz Lirm gre, da naj se vse naglo proti Cerlevci napoti, pomoč, ki je proti Kozarcu šla, je gotovo prepozno prišla. Vstajniki žugajo vsacemu, ki se brani z njimi iti, hišo in dvor zapaliti, pa v ostrohaški in biharski nahii ne ubogajo več, clo v Vakupu žele mir in krisijani željno pričakujejo prihod Seraskiera. Njemu in Skenderbegu se Bihać gotovo ne bo mogel dolgo ustavljeti.

Govori se, da je Omer paša v Varčaru več oseb k smerti obsodil, kar je pa teško res.

Podonavske knezovine.

Pisma iz Bukaresta in Jasija naznanijo, da bodo ruski vojaki 27. aprila za gotovo knezovini zapustili.

* Moldavski knez Gregor Gika je sledeči raspiz na vse svoje ministre poslal, ki je med ljudstvom mnogo sočutja zbudil:

Kar sim vladno veslo prevzel, sim se vedno naj bolj prizadeval, deželo osrečiti, ktere vlada mi je izročena, ker sim vsim stanovom brez razločka dobrote dovolil, ktere pripusti natanjka pokorsina naših postav in naprav. To nalogo zrešiti, je pa potreba močne pomoči ministrov, in toraj za dobro spoznam, jim sledeče na serce položiti.

1. Naj se natanjko po postavi deržavne vlade prizadevajo, postavam tudi povsod natanjko veljavo pridobiti, kar njih osebne dolžnosti in drugih vradnikov tiče.

2. Naj pri postavljenju vradnikov ne gledajo samo na to, da imajo potrebne lastnosti, ktere deržavne vladne postave tirjajo, ampak naj tudi ostro čujejo, da se pri opravilih od postave nikdar ne odstopi.

Jim priporočimo posebno na to gledati, da, če se jim kak predlog nasvetje, se ta popolnoma z postavami vlade vjema.

Černagora.

Iz Kotara se 10. t. m. piše: 1. 2. in 3. aprila so se Gluhodovljani, to je prebivavci najihne černogorske in turški špicani terdo bojevali. Černogorcov je bilo pet ubitih in osem hudo ranjenih; Turkov pa je mnogo več padlo in tudi več ranjenih bilo. Černogorec Juri Vuksanović, ki je svoje orožje zgubil, popade necega Turčina, mu sekiro vzame in glavo prekolje. Sliši se, da sta dva bega, Barski in Ulčinski s svojimi trumami Černogorce v beg zapodila.

Nemška.

Govori se, da je pruska vlada pripravljena sklepe draždanske poterdti. — Volitni knez

Hesen-Kaselski je vse pruske častnike na gostijo povabil in se s tem s Prusijo pogodil.

Francoska.

Zlo se govori, da se bosta Napoleon in general Changarnier spet poprijaznila.

* Govori se, da so za morivca pariškega nadškofa zvedili; je zidar, z imenom Coquet. Izdal se je sam v govorjenju.

* Novega ministerstva na Francoskem časopisi nič nočejo hvaliti; eni pravijo, da je ministerstvo svojoglavnosti, drugi da je sovraštva, in vsi drugi pravijo, da mu ne zapajo.

Ministerstvo ima pa tudi svojo slabo stran. Baroche je izversten pravdoznanec, mož, ki je nepodkupljiv, pa za zunajne zadeve on ni.

Laška.

Bolezen, ki je v Genui vstala, ni kužna, zbolelo in umerlo jih je le nekoliko, ki so imeli z gnjilimi kožami opraviti, in so pri tem bolezen nalezili.

* Bivši minister na Sardinskem, Siccardi, je zvoljen za družega predsednika kasationalnega sodništva v Turinu.

Rusovska.

Prihodnji mesec se bo pri Loviću velik tabor napravil, kamor bo general Paniutin z drugim pešnim oddelkom prišel.

Turška.

Francoska barka se bo rudečem morju semtertje vozi, kaj da namerava, še nobeden ne ve. Razpor med turško vlado in Egiptom se mirno poravnjuje.

* Iz Pere se piše, da se Košut še vedno podpisuje, predsednik odbora deželne brambere; to je znamenje, da on še svojih namenov ni opustil.

* Glede begunov na Turškem se piše 25. marca iz Carigrada, da se sultan ni hotel udati tirjatvi Avstrije, Košuta in 7 drugih njegovih tovaršev iz deržavi ne pustiti. Avstrijski poslanec je toraj na Dunaj pisal v tej zadevi, kaj da ima storiti.

Poljska.

„C. B. a. B.“ naznani, da so na Poljskem zakletbo ovohali, ki ni imela družega nasledka, kakor tega, da se je terdnjava v Waršavi z jetniki napolnila.

Portugalska.

V Portugali so se viharji pričeli, ljudje razsajajo in se hočejo puntati. Thomar tirja, da naj ga službe odvežejo. Vlada le malo polkov zase šteje in ljudstvo je ne podpera.

Angleška.

Angleška vlada protestira zoper vstop cele Avstrije k nemški zvezi.

* Angleška vlada vojake pri Londonu zbira. * Casopis „Times“ piše o nemških zadevah sledeče: Bilo bi za celo Evropo koristno, in previdna politika Francoskega, Angleškega in Ruskega to podperati, kar je v prid in blagostanje nemškega naroda.

* Obertnijska razstava v Londonu se bo odperla 1. maja. Francozi bodo naj popred svoje obertnijske reči v red spravili.

Azija.

Na Kitajskem še vedno vstaja ni potlačena. Vstajnikov je cele velike trume, ki so se namenili sedajnega cesarja iz prestola pahnuti. Vstajniki stoje komaj 60 milj od Kantona. Oni so si kite odrezali, kar po stari navadi pomeni, da do poslednjega ne bodo mirovali in nožnice so preč vergli, ko so meč izderli.

V Amoju so Angličane, služabnike tamošnjega konsula zaperli in kaznovali; zavolj tega prasa „Overland Friend“, ki je zlo za vojsko unet: „Kdaj se bode britanski lev dvignul?“

Na otokih Bombaj in Colaba, ki imata skupaj 500,000 prebivavcov, je mesca februarja kolera vstala in 912 ljudi pomorila.

